

оцијене уставности у односу на Тарифни број 4. Тарифе комуналних такса које се плаћају на подручју Општине Велика Кладуша су тач. 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. и 10.

На основу свега изнесеног, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Ову пресуду Уставни суд Федерације донио је једногласно у саставу: др сц. Ката Сењак, председница Суда, Весна Будимир, Мирјана Чучковић, Александра Мартиновић и проф. др Един Муминовић, судије Суда.

Председница
Број У-32/21 Уставног суда Федерације
18. марта 2022. године Босне и Херцеговине
Сарајево Др сц. Ката Сењак, с. р.

Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине одлучујући о захтјеву Премијера Унско-санског кантона за оцјену уставности одредба Тарифног броја 4. Одлуке о комуналним тaksama и тарифи комуналних такса коју је донијело Опćинско вijeće Опćине Велика Кладуша, члана 19. - Тарифа бр. 1. Одлуке о комуналним тaksama и тарифи комуналних такса коју је донијело Опćинско вijeće Опćине Sanski Most, Тарифног броја 1. Одлуке о комуналним тaksama и Тарифи комуналних такса коју је донијело Опćинско вijeće Опćине Bosanska Krupa и Тарифног броја 1. Одлуке о комуналним тaksama и Тарифи комуналних такса Опćине Буџим коју је донијело Опćинско вijeće Опćине Буџим, као и о захтјеву Премијера Федерације Босне и Херцеговине за оцјену уставности Тарифних бр. 4., 6. и 7. Одлуке о комуналним тaksama и тарифи комуналних такса коју је донијело Опćинско вijeće Опćине Велика Кладуша, на основу члана IV.C.3.10.(2) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, а у вези са чланом 26. став 1. и примјеном члана 38. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине ("Службене новине Федерације БиХ", бр. 6/95 и 37/03), на сједници Суда без јавне расправе, одржаној дана 18.03.2022. године, донио је

PRESUDU

Утврђује се да Тарифни број 4. таč. 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. и 10. и Тарифни бр. 6. и 7. Одлуке о комуналним тaksama и тарифи комуналних такса ("Службени гласник Опćине Велика Кладуша", бр. 12/05, 9/06, 10/09, 8/11, 10/14 и 14/17), члан 19. - Тарифа бр. 1. Одлуке о комуналним тaksama и тарифи комуналних такса ("Службени гласник Опćине Sanski Most", бр. 03/19, 02/20 и 09/21), Тарифни број 1. Одлуке о комуналним тaksama и Тарифи комуналних такса ("Службени гласник Опćине Bosanska Krupa", бр. 11/18, 1/19, 10/19, 1/22 и 4/22) и Тарифни број 1. Одлуке о комуналним тaksama и Тарифи комуналних такса Опćине Буџим ("Службени гласник Опćине Буџим", бр. 4/17 и 4/19) нису у сагласности са Уставом Федерације Босне и Херцеговине.

Одбацује се захтјев за оцјену уставности Тарифног броја 4. таčка 2. Одлуке о комуналним тaksama и тарифи комуналних такса ("Службени гласник Опćине Велика Кладуша", бр. 12/05, 9/06, 10/09, 8/11, 10/14 и 14/17), јер се ради о ствари о којој је Уставни суд Федерације Босне и Херцеговине већ одлучио у Пресуди број У-15/20 од 26.05.2021. године ("Службене новине Федерације БиХ", број 54/21).

Пресуду објавити у "Службеним новинама Федерације БиХ", "Службеном гласнику Унско-санског кантона", "Службеном гласнику Опćине Велика Кладуша", "Службеном гласнику Опćине Sanski Most", "Службеном гласнику Опćине Bosanska Krupa" и "Службеном гласнику Опćине Буџим".

Образложење

1. Подносиоци захтјева и предмет захтјева

Премијер Унско-санског кантона у складу са овлашћенима из члана IV.C.3.10.(2) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, поднеском број 03/1-02-6702-1/21 од 21.06.2021. године, који је

запримљен дана 24.06.2021. године, а прецизиран дана 08.07.2021. године, поднио је Уставном суду Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Уставни суд Федерације) захтјев за оцјену уставности Тарифног броја 4. Одлуке о комуналним тaksama и тарифи комуналних такса коју је донијело Опćинско вijeće Опćине Велика Кладуша, члана 19. - Тарифа бр. 1. Одлуке о комуналним тaksama и тарифи комуналних такса коју је донијело Опćинско вijeće Опćине Sanski Most, Тарифног броја 1. Одлуке о комуналним тaksama и Тарифи комуналних такса коју је донијело Опćинско вijeće Опćине Bosanska Krupa, Тарифног броја 1. Одлуке о комуналним тaksama и Тарифи комуналних такса Опćине Буџим коју је донијело Опćинско вijeće Опćине Буџим (у даљем тексту: оспорене одредбе Одлука).

Također, Премијер Федерације Босне и Херцеговине, у складу са овлашћенима из члана IV.C.3.10.(2) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине, поднеском број 01-02-476-1/21 од 29.06.2021. године, који је запримљен дана 01.07.2021. године Уставном суду Федерације поднио је захтјев за оцјену уставности Тарифних бр. 4., 6. и 7. Одлуке о комуналним тaksama и тарифи комуналних такса коју је донијело Опćинско вijeće Опćине Велика Кладуша.

2. Рјешење о спајању поступака

Како су на овај начин формирана два предмета бр. У-32/21 од 24.06.2021. године и У-33/21 од 01.07.2021. године, а у оба предмета се ради о захтјевима којима се тражи оцјена уставности истог прописа, односно Одлуке о комуналним тaksama и тарифи комуналних такса коју је донијело Опćинско вijeće Опćине Велика Кладуша, Уставни суд Федерације је, на сједници одржаној дана 08.12.2021. године, примјеном члана 38. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине одлучио да се о поднесеним захтјевима рјешава у истом поступку, те донио Рјешење о спајању поступака. Шодно предњем, Уставни суд Федерације ће у овом уставносудском предмету водити јединствен поступак и донијети једну одлуку, под бројем У-32/21.

3. Странке у поступку

На основу члана 39. став 1. Закона о поступку пред Уставним судом Федерације Босне и Херцеговине, странке у овом уставно-судском поступку су: Премијер Федерације Босне и Херцеговине и Премијер Унско-санског кантона, као подносиоци захтјева и опćинска вijeća опćина: Велика Кладуша, Sanski Most, Bosanska Krupa и Буџим, као доносиоци оспорених одредба Одлука.

4. Bitni navodi захтјева

4.1. Bitni navodi захтјева за оцјену уставности Премијера Унско-санског кантона

Премијер Унско-санског кантона, као подносилац захтјева наводи да су оспорене одредбе Одлука донесене супротно одредбама члана II.A.2.(1) c) Устава Федерације Босне и Херцеговине којима је прописано да ће Федерација Босне и Херцеговине осигурати примјену највишег нивоа међународно признатих права и слобода утврђених у документима наведеним у Анексу Устава Федерације Босне и Херцеговине, као и осигурати једнакост пред законом за сва лица. Опćинска вijeća опćина: Велика Кладуша, Sanski Most, Bosanska Krupa и Буџим донијела су одлуке о комуналним тaksama и тарифама комуналних такса, а у донесеним одлукaма су питање висине комуналне таксе за истичање назива фирме за обављање појединих дјелатности са службеним сједиштем у Унско-санском кантону утврдила на различите начине, односно висина комуналне таксе није јединствено регулисана. У оспореним одредбама Одлука прописана висина комуналне таксе је различито прописана за обавезнике и разврстана је по дјелатностима коју обављају, што оставља могућност да се појединим физичким и правним лицима, утврди већа висина таксе у односу на друге субјекте унутар исте зоне.

Имајући у виду све напријед наведено, подносилац захтјева предлаже да Уставни суд Федерације донесе пресуду којом се

utvrđuje da osporene odredbe Odluka nisu u saglasnosti sa članom II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

4.2. Bitni navodi zahtjeva za ocjenu ustavnosti Premijera Federacije Bosne i Hercegovine

Premijer Federacije Bosne i Hercegovine, kao podnosilac zahtjeva navodi da su Odlukom o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksa koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Velika Kladuša propisane komunalne takse koje se plaćaju na području Općine Velika Kladuša. Smatra da osporeni tarifni brojevi Odluke nisu u skladu sa članom II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je jasno propisano da sva lica na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine uživaju pravo na jednakost pred zakonom. Osporeni tarifni brojevi Odluke utvrđuju visinu godišnje takse u bitno različitim iznosima, bez realno utvrđenih kriterija. Iz svih tarifnih brojeva Odluke jasno proizilazi da se kao kriterij uzima vrsta djelatnosti, vrsta objekta, u korelaciji sa finansijskom sposobnošću i iznosom profita koji ostvaruje pravni subjekt što nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Tarifnim brojem 4. Odluke o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksa koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Velika Kladuša, utvrđuje se visina komunalne takse za istaknutu firmu, po kriteriju djelatnosti, što, u skladu sa dosadašnjom sudskom praksom nije u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Tačkom 3. navedenog Tarifnog broja 4. utvrđuje se visina komunalne takse za istaknutu firmu za poslovne jedinice Elektro distribucije u visini od 1.500,00 KM godišnje, što je bitno različit iznos u odnosu na neke druge poslovne subjekte navedene u istom tarifnom broju Odluke. U Tarifnom broju 6. pomenute Odluke kao kriterij za određivanje komunalne takse je određena vrsta objekta, odnosno uređaja ili opreme, bez obzira na lokaciju na kojoj se objekat nalazi. Ova vrsta komunalne takse plaća se za svaku pojedinačnu lokaciju na kojoj se nalazi objekat/uređaj, a kriterij same vrste objekta ili uređaja određuje se prema pretpostavljenoj finansijskoj sposobnosti pravnog subjekta koji iste koriste, što smatra da nije u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine. Tarifnim brojem 7. iste Odluke utvrđuje se visina komunalne takse za postavljanje dalekovoda i PTT mreže (nadzemnih i podzemnih instalacija) po jednom dužnom metru od 0, 20 KM godišnje. Dakle, i ovdje se kao relevantan kriterij za određivanje komunalne takse uzima djelatnost koju obavlja određeno pravno ili fizičko lice, čime se postupa suprotno stavu Ustavnog suda Federacije, odnosno ranije donesenim presudama.

Posmatrajući visinu propisanih taksi podnosilac zahtjeva zaključuje da se pomenutom Odlukom sasvim paušalno i prozvoljno, dakle bez bilo kakvih preciznih i razrađenih kriterija i mjerila, obavezuju pravna lica koja obavljaju djelatnost proizvodnje i distribucije električne energije da plaćaju značajno viši iznos komunalnih taksi u odnosu na druga pravna lica. Također, se poziva i na niz presuda Ustavnog suda Federacije u kojima je utvrđena povreda prava na jednakost pred zakonom u svim slučajevima u kojima je kao relevantan kriterij za propisivanje takse utvrđena djelatnost koju obaveznik obavlja. Predlaže, da Ustavni sud Federacije donese presudu kojom se utvrđuje da osporene odredbe Odluke nisu u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

5. Bitni navodi odgovora na zahtjev

Ustavni sud Federacije je u skladu sa članom 16. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, zatražio od općinskih vijeća općina: Velika Kladuša, Sanski Most, Bosanska Krupa i Bužim da dostave odgovore na zahtjeve.

5.1. Bitni navodi odgovora u odnosu na zahtjev za ocjenu ustavnosti Premijera Unsko-sanskog kantona

Dana 14.07.2021. godine dostavljen je odgovor od strane Jedinственог опćинског органа управе Опćине Босанска Крупа,

pod brojem: 05-11-5560/21 od 09.07.2021. godine, u kojem se navodi da je Odluka o komunalnim taksama i Tarifi komunalnih taksa koje se primjenjuju na području Općine Bosanska Krupa donesena po pravnim stavovima iznesenim u Presudi Ustavnog suda Federacije broj U-7/17 od 14.02.2018. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 26/18). Ističu da je pomenuta Odluka u skladu sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine jer je Općinsko vijeće Općine Bosanska Krupa nadležno za donošenje pomenute Odluke, a sve u skladu sa relevantnim odredbama Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22) i Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 49/06 i 51/09). Imajući u vidu navedeno, predlažu da Ustavni sud Federacije odbije zahtjev za ocjenu ustavnosti Tarifnog broja 1. Odluke o komunalnim taksama i Tarifi komunalnih taksa koji se primjenjuju na području Općine Bosanska Krupa.

Dana 17.08.2021. godine dostavljen je odgovor od strane Općinskog pravobranioca Općine Velika Kladuša, u kome se također pozivaju na relevantne odredbe Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakona o principima lokalne samouprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, te nadležnost općinskih vijeća da donose propise koji se odnose na propisivanje taksa. U odnosu na osporeni Tarifni broj 4. Odluke o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksa, koja se primjenjuje na području Općine Velika Kladuša, ističu da se radi o taksi za svaku istaknutu firmu koja je jednaka za sva pravna lica na području Općine Velika Kladuša, osim onih koji obavljaju djelatnost od posebnog interesa, a takve su decidno probrojane u tač. 2. do 11. istog tarifnog broja, čime se jasno može zaključiti da se ne radi o diskriminatornom odnosu ili nejednakosti, već o stvarima koje spadaju u djelokrug jedinica lokalne samouprave.

Općinska vijeća općina Sanski Most i Bužim nisu dostavili odgovore na zahtjev.

5.2. Bitni navodi odgovora u odnosu na zahtjev za ocjenu ustavnosti Premijera Federacije Bosne i Hercegovine

Dana 19.07.2021. godine dostavljen je odgovor od strane Općinskog pravobranioca Općine Velika Kladuša, koji je u odnosu na Tarifni broj 4. pomenute Odluke gotovo identičan sa odgovorom na zahtjev Premijera Unsko-sanskog kantona. U odnosu na Tarifne br. 6. i 7. Odluke navode da se komunalne takse odnose na sva lica koja pružaju usluge mobilne telefonije, odnosno vlasnike podzemnih i nadzemnih instalacija. Uzevši u obzir da su svi bez iznimke pružaoци usluga mobilne telefonije, odnosno vlasnici nadzemnih/podzemnih instalacija obuhvaćeni pomenutim tarifnim brojevima, nije racionalno zaključiti da odluka pruža različit pravni tretman jedne kategorije obaveznika u odnosu na drugu. Na kraju ističu da komunalna taksa koja je utvrđena po navedenim tarifnim brojevima nije ni utvrđivana u praksi tako da nije bilo moguće da određenim kategorijama obaveznika bude povrijeđeno pravo na jednakost pred zakonom iz člana II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, pa predlažu da se zahtjev za ocjenu ustavnosti Premijera Federacije Bosne i Hercegovine odbaci ili odbije kao neosnovan.

6. Relevantno pravo

A. Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član II. A. 2. (1) c)

Federacija će osigurati primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Dodatku ovog ustava. Posebno:

- (1) Sva lica unutar teritorija Federacije uživaju slijedeća prava:
 - c) na jednakost pred zakonom;

Član IV.C.3.10.(2) d)

- (2) Ustavni sud:
d) na zahtjev premijera, ili kantona, utvrđuje da li neki predloženi ili usvojeni propis koje je donijelo neko tijelo kantonalne, gradske ili općinske vlasti u skladu sa ovim ustavom.

Član VI. 4. c)

- Općinsko vijeće:
c) donosi druge propise u izvršavanju općinskih nadležnosti.

Amandman VIII

na Ustav Federacije Bosne i Hercegovine

Član III.1. Ustava Federacije Bosne i Hercegovine mijenja se i glasi:

- "U isključivom su ovlaštenju Federacije:
d) donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije.

B. Zakon o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03)

Član 26. stav 1.

Ustavni sud na sjednici bez rasprave odlučuje o odbacivanju zahtjeva kad nije nadležan za odlučivanje o zahtjevu, kad podnosilac zahtjeva nije ovlašten za pokretanje postupka, kad zahtjev nije podnesen u zakonom predviđenom roku, kad je Ustavni sud o toj stvari već odlučio ili kad ne postoje druge procesne pretpostavke za odlučivanje o biti stvari.

C. Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine

("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14, 94/15 i 17/22)

Član 13. stav 1. tačka c) i stav 4.

Pored udjela u raspodjeli prihoda iz člana 6. ovog Zakona, jedinicama lokalne samouprave pripadaju i drugi javni prihodi kako slijedi:

- c) naknade i takse u skladu sa propisima jedinica lokalne samouprave;

Općinska vijeća donose propise kojima se utvrđuje visina naknada po osnovi korištenja i uređenja zemljišta, kao i visina drugih naknada, novčanih kazni i taksi u njihovoj nadležnosti.

D. Zakon o privrednim društvima

("Službene novine Federacije BiH", br. 81/15 i 75/21)

Član 11.

(Pojam)

- (1) Firma je ime pod kojim društvo posluje.
(2) Firma se obavezno ističe na poslovnim prostorijama društva.

E. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksa

("Službeni glasnik Općine Velika Kladuša", broj 9/06)

Član 4.

Tarifni broj 4. tarife komunalnih taksi mijenja se i glasi: "Za svaku istaknutu firmu, natpise i slično što zamjenjuje firmu:

1. Za sva pravna lica, osim onih koja obavljaju djelatnost od posebnog interesa i onih koja su pobrojana u tačkama 2. do 11., uključujući i poslovne jedinice 250,00 KM godišnje,
2. Mjenjačnice, predstavništva osiguravajućih društava, robne kuće, trgovački centri, supermarketi, maksimarket, hipermarketi, veleprodaje, stovarišta i skladišta građevinskog materijala, prodavnice lutrije, kladionice, advokatske kancelarije, notarske kancelarije i stanice za tehnički pregled vozila 1.000 KM godišnje,

3. Poslovne jedinice PTT, BH Telecom i Elektrodistribucije 1.500,00 KM godišnje,
4. Benzinske pumpe:
 - a. Locirane uz magistralne putne pravce 3.000,00 KM godišnje
 - b. Locirane uz regionalne putne pravce 2.000,00 KM godišnje
 - c. Locirane uz lokalne puteve 1.500,00 KM godišnje,
5. Depoi nafte za poljoprivredne strojeve 500,00 KM godišnje,
6. Banke i predstavništva banaka 3.000,00 KM godišnje,
7. Prodavaonice, STR i turističke agencije
 - a. Locirane na selu 100,00 KM godišnje
 - b. Locirane u zonalnim centrima 200,00 KM godišnje
 - c. Locirane u gradu 250,00 KM godišnje,
8. Ugostiteljski objekti: Hoteli i moteli
 - Locirani u gradu, zonalnim centrima i uz magistralne i regionalne puteve 500,00 KM godišnje
 - Locirani na selu 250,00 KM godišnje

Svi ostali ugostiteljski objekti

- Locirani u gradu i zonalnim centri 300,00 KM godišnje
- Locirani na selu 150,00 KM godišnje,
- 9. Ljekarske, stomatološke ordinacije i apoteke 500,00 KM godišnje,
- 10. Ostale samostalne radnje i prodavaonice novina 100,00 KM godišnje,
- 11. Samostalne deficitarne radnje: obučari, urari, krojači, kovači i kolari oslobađaju se od plaćanja komunalnih taksa.

F. Odluka o izmjenama i dopunama Odluke o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksa

("Službeni glasnik Općine Velika Kladuša", broj 10/14)

Član 3.

Iza tarifnog broja 5. dodaju se tarifni brojevi 6., 7., 8. i 9. i glase:

Tarifni broj 6.

(Korištenje uređaja i oprema za pružanje usluga mobilne telefonije)

- (1) Za korištenje uređaja i opreme za pružanje usluga mobilne telefonije plaća se:

1)	bazna stanica mobilne telefonije	10.000,00 KM/godišnje
2)	mikrobazne stanice mobilne telefonije	5.000,000 KM/godišnje
3)	predajnici (pasivni repetitori)	2.000,00 KM/godišnje
4)	antene i stubovi	2.000,00 KM/godišnje

- (2) Obračun komunalne takse se vrši za korištenje uređaja (opreme) operatera mobilne telefonije na svakoj pojedinačnoj lokaciji na kojoj je instalirani uređaj (oprema) na području Općine Velika Kladuša.

Tarifni broj 7.

(Postavljanje instalacija)

Postavljanje dalekovoda i PTT mreže (nadzemnih i podzemnih instalacija) po 1 metru dužine plaća se 0, 20 KM godišnje.

...".

G. Odluka o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksa

("Službeni glasnik Općine Sanski Most", br. 03/19, 02/20 i 09/21)

Član 19. Tarifa br. 1 (istaknuta firma) - **osporena odredba**, od tačke 1. do tačke 68. u kojima su propisane različite visine komunalne takse za različite vrste djelatnosti.

H. Odluka o komunalnim taksama i Tarifi komunalnih taksa

("Službeni glasnik Općine Bosanska Krupa", br. 11/18, 1/19, 10/19, 1/22 i 4/22)

Tarifni broj 1. (istaknuta firma) - **osporena odredba**, od tačke 1. do tačke 96. u kojima su propisane različite visine komunalne takse za različite vrste djelatnosti.

I. Odluka o komunalnim taksama i Tarifi komunalnih taksa Općine Bužim

("Službeni glasnik Općine Bužim", br. 4/17 i 4/19)

TARIFA KOMUNALNIH TAKSI OPĆINE BUŽIM

Tarifni broj 1. - **osporena odredba**, od tačke 1. do tačke 42. u kojima su propisane različite visine komunalne takse za različite vrste djelatnosti.

6. Sudska praksa Ustavnog suda Federacije

Presuda Ustavnog suda Federacije, broj U-1/20 od 21.04.2020. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 31/20), Presuda Ustavnog suda Federacije, broj U-15/20 od 26.05.2021. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 54/21), Presuda, broj U-17/20, od 13.10.2021. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 92/21) i dr.

7. Činjenično stanje i stav Ustavnog suda Federacije

Podnosioci zahtjeva su u skladu sa članom IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine lica ovlaštena za podnošenje zahtjeva za ocjenu ustavnosti.

Imajući u vidu ustavnosudsku praksu Ustavnog suda Federacije, odnosno stajališta u brojnim predmetima u kojima je Sud odlučivao o ustavnosti odluka o komunalnim taksama i tarifama komunalnih taksa, Ustavni sud Federacije je utvrdio da u konkretnom predmetu nema činjeničnih pitanja koja bi bilo potrebno neposredno razjasniti na javnoj raspravi. Iz tih razloga, a u skladu sa članom 13. stav 1. Poslovnika Ustavnog suda Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 40/10 i 18/16), na sjednici Suda bez javne rasprave, Ustavni sud Federacije razmotrio je sve činjenice koje proizilaze iz zahtjeva, odgovora na zahtjev i cjelokupne dokumentacije u predmetu, relevantne odredbe Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, odredbe zakona Federacije Bosne i Hercegovine, sudsku praksu ovog suda te na osnovu tih činjenica, ispitao ustavnost osporenih odredaba i osporenih tarifnih brojeva Odluka.

U svrhu lakše preglednosti i razumljivosti Ustavni sud Federacije je najprije razmotrio osporene odredbe Odluka koje se odnose na plaćanje komunalne takse na istaknutu firmu, a zatim osporene tarifne brojeve Odluka koje se odnose na plaćanje komunalne takse na uređaje i opremu koja se koristi za mobilnu telefoniju, nadzemne i podzemne instalacije koje se odnose na postavljanje dalekovoda i PTT mreže.

Općinska vijeća općina i to: Velika Kladuša, Sanski Most, Bosanska Krupa i Bužim donijela su odluke kojima su propisale komunalne takse na istaknutu firmu, visinu i način utvrđivanja i plaćanja komunalne takse, povrat komunalne takse, te utvrdile tarife komunalnih taksa koje se naplaćuju na području ovih općina. U svim navedenim odlukama evidentno je da je kao kriterij za određivanje visine komunalne takse za istaknutu firmu određena djelatnost, i to kao primarni kriterij, dok je kao supsidijarni kriterij određena zona u kojoj pravna i fizička lica obavljaju određenu djelatnost.

Ustavni sud Federacije je u brojnim presudama iskazao stajalište kada se odlučivalo o komunalnim taksama, da djelatnost ne može biti objektivni kriterij za utvrđivanje različite visine komunalne takse na istaknutu firmu, već su realni drugi kriteriji kao što je teritorij općine ili grada gdje se djelatnost obavlja, veličina obilježja ili natpisa i sl. Isticanjem naziva firme privredni subjekti samo ispunjavaju obavezu iz člana 11. Zakona o

privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", br. 81/15 i 75/21) i to o svom trošku, pri čemu općina ne pruža nikakvu konkretnu protuuslugu nego joj to predstavlja prihod, a i podstiče obavljanje određene privredne djelatnosti na svom teritoriju. Shodno navedenoj zakonskoj odredbi pravna i fizička lica koja obavljaju djelatnost na osnovu odobrenja nadležnog organa dužna su na vidnom mjestu istaknuti naziv firme, bez obzira na vrstu djelatnosti kojom se bave, da li je akumulativna ili niskoakumulativna, vrstu objekta ili veličinu objekta gdje obavljaju svoju djelatnost, broj zaposlenih, profit ili sl. Vrsta djelatnosti, prema utvrđenoj sudskoj praksi ovog suda, ne može biti kriterij za propisivanje komunalne takse, jer je korištenje tog kriterija protivno ustavnoj garanciji jednakosti pred zakonom, što je propisano u članu II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Ustavni sud Federacije razmotrio je i osporene tarifne brojeve Odluka koje se odnose na plaćanje komunalne takse za korištenje uređaja i opreme koji služe za snabdijevanje električnom energijom, pružanje telekomunikacijskih usluga, PTT usluga, fiksna i mobilna telefonija, pristup internetu, kablovska televizija i konstatovao da propisivanje naknada koje se naplaćuju po komadu ili dužini podzemnih i nadzemnih instalacija nemaju karakter komunalnih naknada. U konkretnom slučaju vrši se oporezivanje sredstava za rad privrednih subjekata koji obavljaju djelatnost od javnog interesa gdje je Ustavni sud Federacije u Presudi broj U-17/20, od 13.10.2021. godine koja je objavljena u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 92/21, zauzeo stanovište, da sredstva za rad privrednih subjekata koji obavljaju djelatnost od javnog interesa čije je obavljanje regulisano zakonima Bosne i Hercegovine ili zakonima Federacije Bosne i Hercegovine ne mogu biti dodatno oporezovana kantonalnim zakonima, odnosno ne mogu se od strane jedinice lokalne samouprave propisivati porezi i druge naknade ukoliko za to ne postoji ovlaštenje u zakonu Bosne i Hercegovine ili Federacije Bosne i Hercegovine. U svakom slučaju to ne može biti porez, taksa ili naknada za korištenje sredstava za rad i to posebno onih sredstava za rad koji građanima osiguravaju elementarne uslove za život. Upravo je to slučaj kada su u pitanju privredni subjekti koji obavljaju djelatnost od javnog interesa, a to su djelatnosti iz oblasti snabdijevanja energijom (struja, plin, voda, grijanje i sl.), telekomunikacije, kablovska televizija i bežični internet, te PTT usluge, sa podzemnim i nadzemnim instalacijama iz ovih oblasti.

U slučaju kada se radi o isticanju firme, kao i onda kada se radi o korištenju uređaja i opreme koja služi za vršenje registrovane djelatnosti, u jednom i u drugom slučaju radi se o proizvoljnom propisivanju godišnjih naknada po vrsti djelatnosti. Pravna lica koja se bave pružanjem telekomunikacijskih usluga, u odnosu na ostvarenu dobit oporezuju se posebnim federalnim propisima, a obaveznici su i plaćanja naknada za korištenje dozvola za obavljanje djelatnosti telekomunikacija, prema Pravilu 89/2018 o naknadama za dozvole Regulatorne agencije za komunikacije ("Službeni glasnik BiH", br. 92/18 i 50/19), te naknada za korištenje radiofrekventnog spektra, prema Odluci o naknadi za korištenje radiofrekventnog spektra u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 15/14 i 80/20).

Kada je u pitanju osporena odredba Tarifnog broja 4. tačke 2. Odluke o komunalnim taksama i tarifi komunalnih taksa, koja se primjenjuje na području Općine Velika Kladuša, Ustavni sud Federacije je dana 26.05.2021. godine donio Presudu broj U-15/20, koja je objavljena u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 54/21 i utvrdio da "Tarifni broj 4. tačka 2. Tarife komunalnih taksa koje se plaćaju na području Općine Velika Kladuša Odluke o komunalnim taksama i Tarifi komunalnih taksa nije u saglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine". Kako je navedenom Presudom utvrđena neustavnost tačke 2. znači radi se o presuđenoj stvari, pa se zahtjev podnosioca odbacuje u skladu sa članom 26.

stav 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine. U tački 11. istog tarifnog broja nije ni propisana visina komunalne takse jer se ista odnosi na samostalne deficitarne radnje (obučari, krojači, urari i sl.), pa Ustavni sud Federacije nije ni raspravljao o njenoj ustavnosti. Prema tome, predmet ocjene ustavnosti u odnosu na Tarifni broj 4. Tarife komunalnih taksa koje se plaćaju na području Općine Velika Kladuša su tač. 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10.

Na osnovu svega iznesenog, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Ovu presudu Ustavni sud Federacije donio je jednoglasno u sastavu: dr. sc. Kata Senjak, predsjednica Suda, Vesna Budimir, Mirjana Čučković, Aleksandra Martinović i prof. dr. Edin Muminović, sudije Suda.

Predsjednica
Ustavnog suda Federacije
Bosne i Hercegovine
Dr. sc. **Kata Senjak**, s. r.

Broj U-32/21
18. marta 2022. godine

Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine odlučujući o zahtjevu Premijera Unsko-sanskog kantona za ocjenu ustavnosti odredaba Tarifnog broja 4. Odluke o komunalnim pristojbama i tarifi komunalnih pristojbi koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Velika Kladuša, članka 19. - Tarifa br. 1. Odluke o komunalnim pristojbama i tarifi komunalnih pristojbi koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Sanski Most, Tarifnog broja 1. Odluke o komunalnim pristojbama i Tarifi komunalnih pristojbi koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Bosanska Krupa i Tarifnog broja 1. Odluke o komunalnim pristojbama i Tarifi komunalnih pristojbi Općine Bužim koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Bužim, kao i o zahtjevu Premijera Federacije Bosne i Hercegovine za ocjenu ustavnosti Tarifnih br. 4., 6. i 7. Odluke o komunalnim pristojbama i tarifi komunalnih pristojbi koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Velika Kladuša, na temelju članka IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u svezi s člankom 26. stavak 1. i primjenom članka 38. stavak 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 6/95 i 37/03), na sjednici Suda bez javne rasprave, održanoj dana 18.03.2022. godine, donio je

PRESUDU

Utvrđuje se da Tarifni broj 4. tač. 1., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9. i 10. i Tarifni br. 6. i 7. Odluke o komunalnim pristojbama i tarifi komunalnih pristojbi ("Službeni glasnik Općine Velika Kladuša", br. 12/05, 9/06, 10/09, 8/11, 10/14 i 14/17), članak 19. - Tarifa br. 1 Odluke o komunalnim pristojbama i tarifi komunalnih pristojbi ("Službeni glasnik Općine Sanski Most", br. 03/19, 02/20 i 09/21), Tarifni broj 1. Odluke o komunalnim pristojbama i Tarifi komunalnih pristojbi ("Službeni glasnik Općine Bosanska Krupa", br. 11/18, 1/19, 10/19, 1/22 i 4/22) i Tarifni broj 1. Odluke o komunalnim pristojbama i Tarifi komunalnih pristojbi Općine Bužim ("Službeni glasnik Općine Bužim", br. 4/17 i 4/19) nisu u suglasnosti sa Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Odbacuje se zahtjev za ocjenu ustavnosti Tarifnog broja 4. tačka 2. Odluke o komunalnim pristojbama i tarifi komunalnih pristojbi ("Službeni glasnik Općine Velika Kladuša", br. 12/05 9/06, 10/09, 8/11, 10/14 i 14/17), jer se radi o stvari o kojoj je Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine već odlučio u Presudi broj U-15/20 od 26.05.2021. godine ("Službene novine Federacije BiH", broj 54/21).

Presudu objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH", "Službenom glasniku Unsko-sanskog kantona", "Službenom glasniku Općine Velika Kladuša", "Službenom glasniku Općine

Sanski Most", "Službenom glasniku Općine Bosanska Krupa" i "Službenom glasniku Općine Bužim".

Obrazloženje

1. Podnositelji zahtjeva i predmet zahtjeva

Premijer Unsko-sanskog kantona sukladno ovlastima iz članka IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, podneskom broj 03/1-02-6702-1/21 od 21.06.2021. godine, koji je zaprimljen dana 24.06.2021. godine, a preciziran dana 08.07.2021. godine, podnio je Ustavnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustavni sud Federacije) zahtjev za ocjenu ustavnosti Tarifnog broja 4. Odluke o komunalnim pristojbama i tarifi komunalnih pristojbi koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Velika Kladuša, članka 19. - Tarifa br. 1. Odluke o komunalnim pristojbama i tarifi komunalnih pristojbi koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Sanski Most, Tarifnog broja 1. Odluke o komunalnim pristojbama i Tarifi komunalnih pristojbi koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Bosanska Krupa, Tarifnog broja 1. Odluke o komunalnim pristojbama i Tarifi komunalnih pristojbi Općine Bužim koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Bužim (u daljnjem tekstu: osporene odredbe Odluka).

Također, Premijer Federacije Bosne i Hercegovine, sukladno ovlastima iz članka IV.C.3.10.(2) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, podneskom broj 01-02-476-1/21 od 29.06.2021. godine, koji je zaprimljen dana 01.07.2021. godine Ustavnom sudu Federacije podnio je zahtjev za ocjenu ustavnosti Tarifnih br. 4., 6. i 7. Odluke o komunalnim pristojbama i tarifi komunalnih pristojbi koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Velika Kladuša.

2. Rješenje o spajanju postupaka

Kako su na ovaj način formirana dva predmeta br. U-32/21 od 24.06.2021. godine i U-33/21 od 01.07.2021. godine, a u oba predmeta se radi o zahtjevima kojima se traži ocjena ustavnosti istog propisa, odnosno Odluke o komunalnim pristojbama i tarifi komunalnih pristojbi koju je donijelo Općinsko vijeće Općine Velika Kladuša, Ustavni sud Federacije je, na sjednici održanoj dana 08.12.2021. godine, primjenom članka 38. stavak 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine odlučio da se o podnesenim zahtjevima rješava u istom postupku, te donio Rješenje o spajanju postupaka. Shodno prednjem, Ustavni sud Federacije će u ovom ustavno-sudbenom predmetu voditi jedinstven postupak i donijeti jednu odluku, pod brojem U-32/21.

3. Stranke u postupku

Na temelju članka 39. stavak 1. Zakona o postupku pred Ustavnim sudom Federacije Bosne i Hercegovine, stranke u ovom ustavno-sudbenom postupku su: Premijer Federacije Bosne i Hercegovine i Premijer Unsko-sanskog kantona, kao podnositelji zahtjeva i općinska vijeća općina: Velika Kladuša, Sanski Most, Bosanska Krupa i Bužim, kao donositelji osporenih odredaba Odluka.

4. Bitni navodi zahtjeva

4.1. Bitni navodi zahtjeva za ocjenu ustavnosti Premijera Unsko-sanskog kantona

Premijer Unsko-sanskog kantona, kao podnositelj zahtjeva navodi da su osporene odredbe Odluka donesene suprotno odredbama članka II.A.2.(1) c) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine kojima je propisano da će Federacija Bosne i Hercegovine osigurati primjenu najviše razine međunarodno priznatih prava i sloboda utvrđenih u dokumentima navedenim u Aneksu Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kao i osigurati jednakost pred zakonom za sve osobe. Općinska vijeća općina: Velika Kladuša, Sanski Most, Bosanska Krupa i Bužim donijela su odluke o komunalnim pristojbama i tarifama komunalnih pristojbi, a u donesenim odlukama su pitanje visine komunalne pristojbe za isticanje naziva tvrtke za obavljanje pojedinih